

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název:	Tvoření slov II
Oblast:	Český jazyk a literatura
Zaměření/stručný popis činností:	Úlohy jsou zaměřeny především na tvoření slov pomocí přípon a slovtvorný rozbor.
Věková kategorie	14–15 let (9. ročník)
Cíle	Žák • umí tvořit pomocí správných přípon podstatná jména označující ženské osoby (jména přechýlená, včetně příjmení žen) • umí tvořit pomocí správných přípon jména zdobnělá • umí uspořádat řadu slov podle toho, jak postupně vznikala • umí tvořit pomocí správných přípon jména hromadná • umí určit významový rozdíl mezi slovtvorně příbuznými jmény míst a oddělit u nich slovtvorné přípony
Časová dotace:	45 minut
Pomůcky:	pracovní list (výkladový slovník, internet)
Popis aktivit, možné postupy řešení, řešení úlohy, metodické poznámky:	<i>Řešení úloh v pracovním listu:</i> 1. mechanik – mechanič-ka, geolog – geolož-ka, učeň – učn-ice; učeň-ka, ministr – ministr-yně, letec – let-kyně, tkadlec – tkadl-ena, plavec – plavkyně, skokan – skokan-ka, soudce – soud-kyně, rolník – rol-nice 2. Hanke – Hanková, Cipro – Ciprová, Podmele – Podmelová, Dítě – Dítětová, Díťová, Kočí – Kočová, Havel – Havlová, Švec – Švecová, Hořejší – Hořejší, Tardy – Tardýová, Bártů – Bartů 3. vlas: vlás-ek, vlás-eček; zed': zíd-ka; vrch: vrš-ek, vrš-íček; kůl: kol-ík, kol-íček; poupě: poup-átko; pes: ps-ík, ps-íček, pejs-ek (expres.); pejs-ánek (expres.), pejs-áneček (expres.); strana: strán-ka, strán-ečka, strán-čička; stuha: stuž-ka, stuž-t-ička 4. a) 1. ryba, 2. rybník, 3. rybníkář, 4. rybníkářský b) 1. voda, 2. vodárna, 3. Vodárenský 5. rostlina – rostlin-stvo, příbuzný – příbuzen-stvo, včela – včel-stvo, nádoba – nádob-í, chudý – chud-ina, loď – loď-stvo 6. a) <i>pracoviště + pracovna</i>: pracov-iště (pracovat) – budova, ústav; pracov-na – místnost b) <i>strojírna + strojovna</i>: stroj-írna (stroj) – místo, kde se vyrábějí stroje, stroj-ovna – místo, kde pracují stroje c) <i>hřiště + herna</i>: hř-iště (hrát) – nekrytý prostor, her-na (hrát) – místnost d) <i>hlediště + hledisko</i>: hled-iště (hledět) – místo pro diváky, konkr., hled-isko – východisko názoru, bod, abstr.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Další náměty na obměny či rozšíření, přesahy, vazby.	Do pracovního listu lze zařadit jiná slova, u úlohy č. 6 může žák tvořit věty ke dvojicím slov podle jejich významu. Význam jednotlivých slov může žák hledat a ověřovat ve výkladových slovnících českého jazyka, event. hledat na internetu.
Autor karty a všech jejích součástí, není-li uvedeno jinak, je Jaromíra Šindelářová.	